

KATSAUS ISÄ PORFYRIOS BAIRAKTARIKSEN ELÄMÄÄN JA PERSOONAAN

TT Hannu Pöyhönen

Elämä

Pappismunkki Porfyrios, maallikkonimeltään Evangelos, syntyi 7.2.1906 Evian saarella köyhään, mutta hurskaaseen perheeseen. Jo lapsena hänessä ilmeni voimakas rakkaus Jumalaa kohtaan. Luettuaan kerran tavaamalla paimenessa ollessaan pyhän Johannes Kojussa-asujan elämäkerran hänessä heräsi palava halu jäljitellä tuota pyhää. Niinpä hän jo 12–14 vuoden iässä lähti Athokselle ja asettui siellä Kausokalivian skiitalle, Pyhän Georgioksen keljaan.

Pyhällä Vuorella Evangelos eli pappismunkki Panteleimonin ja tämän veljen, munkki Joanniokioksen, ohjauksessa ja edistyi käsittämättömän nopeasti hengellisissä kilvoituksissaan. Hänet vihittiin pian munkiksi, ja hän sai uudeksi nimekseen Niketas. Eräänä sunnuntaina Kausokalivian kirkossa munkki Niketas näki, miten Jumalan luomaton valo valtasi pyhänä pidetyn vanhus Demaksen, josta se levisi myös häneen. Tämän tapauksen jälkeen, joka sattui Niketaksen ollessa vain 15-vuotias, hänen aistinsa hengellistyivät, ja hän sai monia armolahjoja.

Yhdeksäntoista vuoden iässä munkki Niketas joutui jättämään luostariniemimaan sairauden takia. Hän asettui aluksi erääseen luostariin synnyinsaarellaan Evialla, jossa Siinain luostarin arkkipiispa Porfyrios vihki hänet kaksi vuotta myöhemmin papiksi antaen hänelle oman nimensä. Pääasiallisen elämäntyönsä isä Porfyrios suoritti sairaalapappina Ateenassa, Omoniaukion välittömässä läheisyydessä. Hän perusti myös naisluostarin Attikin Milesiin ja toimi sen hengellisenä ohjaajana. Sen alueelle hän myös asettui eläkkeelle jäätyään.

Loppumaton Milesiin hakeutuvien virta, mutta myös lukemattomat sairaudet leimasivat isä Porfyrioksen viimeisiä elinvuosia. Hän koki monta vaikeaa sydänkohtausta, kärsi hankalasta tyrästä ja äärimmäisen tuskallisesta ihosairaudesta, sokeutui täydellisesti ja sairastui lopulta aivosyöpään. Vähän ennen maanpäällisen elämänsä päättymistä hän vetäytyi kaikessa hiljaisuudessa Athokselle välttääkseen juhlat ja hautajaiset kunnianosoituksineen. Pyhällä Vuorella isä Porfyrios kuoli 85-vuoden iässä 2.12.1991 ja hänet haudattiin vaatimattomasti vain lähimpien kanssakilvoittelijoiden läsnä ollessa.

Välähdyksiä sisäisestä elämästä

Vaatimattomuudessaan suuret ohjaajat kätkevät visusti muilta oman sisäisen elämänsä. Jotain siitä kuitenkin tulee väkisin kaikkien tietoon heidän kauttaan tapahtuneiden ihmeiden ja muiden vastaavien tapausten johdosta. Seuraavat tuokiokuvat tarjoavat meille mahdollisuuden hieman katsahtaa siihen maailmaan, jossa isä Porfyrios eli ja jossa ohjaajavanhukset ylipääntänsäkin elävät.

Kirkkoa panetellut taksinkuljettaja

Kerran isä Porfyrios lähti kolmen hengellisen lapsensa kanssa jalan erääseen lähellä sijaitsevaan luostariin. Koska häntä rupesi väsyttämään, seuralaiset kysyivät pysäyttäsivätkö he taksin, jonka näkivät lähestyvän. Isä Porfyrios vastasi sen pysähtyvän itsestään ja vaati, ettei hänen lisäksi kukaan muu saisi lausua taksissa sanaakaan.

Kun seurue oli asettunut ajoneuvoon, taksin kuljettaja ja omistaja alkoi syyttää pappeja kaikis-

ta mahdollisista lehdissä mainituista skandaaleista etsien vahvistusta näkemyksilleen takapenkillä istuneilta maallikoilta. Koska he pysyivät vaiti, kuljettaja oli pakotettu kääntymään vieressään istuvan isä Porfyrioksen puoleen. Aikansa kuunneltuaan taksinkuljettajan parjauksia isä Porfyrios sanoi hänelle: ”Lapseni, kerronpa sinulle yhden tarinan. Kerron sen vain kerran, se varmasti riittää.” Ja niin hän paikkakunnankin mainiten ryhtyi kertomaan miehestä, jolla oli naapurinaan rikas maanomistaja ja joka kadehti tätä. Niinpä mies eräänä yönä meni naapurinsa luo, surmasi ja hautasi hänet sekä tekaistuilla asiakirjoilla hankki tämän pelot itselleen. Sitten hän myi ne, totesi isä Porfyrios, ja jatkoi: ”Ja tiedätkö, mitä hän rahoilla osti? Hän osti taksin.”

Taksinkuljettaja järkyttyi kuulemastaan. Hän pysäytti heti autonsa tien reunaan ja huusi isä Porfyriokselle: ”Isä, älä hiisku asiasta kenellekään, vain sinä ja minä tiedämme sen!” Isä Porfyrios vastasi: ”Myös Jumala tietää sen ja ilmoitti minulle, jotta sanoisin sen sinulle. Ja nyt pidä huoli siitä, että elämäsi tästä eteenpäin saa uuden käänteen.”

Vanhusta tapaamaan tulleet moottoripyöränuoret

Kerran erään moottoripyöräjengin jäsenet päättivät jostakin pähänpistosta lähteä tapaamaan isä Porfyriosta. Oli ilta. Saavuttuaan perille he jättivät pyöränsä paikkaan, josta niitä ei voinut nähdä luostariin, ohittavat omavaltaisesti tapaamista odottavien jonon ja astuivat vuoteessa makaavan, sokean ja sairaan isä Porfyrioksen luo. Joukon johtaja lausui: ”Sanopa, isä-hyvä, meille jotakin.” Isä Porfyrios vastasi: ”Mitäpä minä sanoisin sinulle, Demetrios? Senkö, että moottoripyöräsi merkki on se ja se?”

Kuullessaan isä Porfyrioksen mainitsevan oikein sekä nimensä että moottoripyöränsä merkin nuorukaisen konseptit sekosivat. Sitten jengiläisten ja isä Porfyrioksen välille sukeutui syvälinen keskustelu hengellisistä asioista, minkä seurauksena näistä ‘anarkisteista’ tuli hänen vakiovieraitaan. Yhden tällaisen tapaamisen jälkeen fyysisesti sokea, mutta ihmissydänten kätököt tarkkaan näkevä isä Porfyrios sanoi muille paikalla oleville: ”Nämä nuoret ovat sielultaan kaikkein puhtaimpia ja epäitsekäimpiä ihmisiä niistä, jotka käyvät luonani.”

Romanian kansannousu

Joulukuussa 1989 isä Porfyrios soitti eräänä iltana häntä hoitavalle lääkärille, joka oli samalla hänen hengellinen lapsensa. Hän sanoi: ”Tule tänään käymään luonani, vaikka myöhäänkin. Saat nähdä, että sydänfilmissäni on tapahtunut muutoksia. Minulla on ollut koko päivän sydänkipuja ja rintaani puristaa.” Kun lääkäri sitten töittensä jälkeen meni tutkimaan isä Porfyrioksen terveydentilaa, hän todella havaitsi entsyymimuutoksia neljässä sydämeen johtavassa verisuonessa. Niinpä hän kysyi isä Porfyriokselta, mikä hänen mieltään noin kovasti painaa. Isä Porfyrios alkoi itkeä. Itkuntyrskähdyksen välillä hän kuvasi yksityiskohtaisesti Romaniassa parhaillaan käytäviä katutaisteluita. Oli kyseessä Romanian kansannousun ensimmäinen päivä presidentti Ceausescun hallinnon aikaan. Kreikan tiedotusvälineisiin tapahtumat välittyivät pienellä viiveellä, mutta isä Porfyrios oli todistamassa niitä tuoreeltaan. Hän näki kaiken ”hengellisellä televisiolla”, ja hänen sydämensä kärsi yhdessä kärsivien kanssa.

Henkinen testamentti

Isä Porfyrios ei ollut suurten tilaisuuksien puhuja. Hän opetti ihmisiä enimmäkseen kahdenkeskisissä keskusteluissa vastaamalla kysymyksiin.

Erityisen lähellä isä Porfyrioksen sydäntä olivat lapset ja nuoret. Ateenan suurkaupungin van-

hempia isä Porfyrios kehotti loputtomaan kärsivällisyyteen lastensa kanssa. Lapsiaan moittiville vanhemmille isä Porfyrioksella oli tapana sanoa: “Tule sinä pyhäksi, niin lastesikin ongelmat ratkeavat.” Vanhempia hän kielsi missään tilanteessa riitelemästä lastensa kuullen, korottamasta edes ääntään puhuessaan keskenään.

Kreikassa valitettavan yleisiä abortteja isä Porfyrios vastusti jyrkästi. Jottei kenenkään tarvitsi turvautua niihin, hän oli aktiivisesti tukemassa Polytekni Oikogenia-järjestön toimintaa, joka pyrkii auttamaan henkisesti ja taloudellisesti monilapsisia perheitä.

Todellinen onni toteutuu isä Porfyrioksen mukaan vain Kirkossa. Aivan hänen viimeisinä elinviikkoinaan eräs nuori kysyi häneltä: “Isä, mitä minun pitää tehdä löytääkseni ilo elämäni?” Isä Porfyrioksen vastasi: “Sinun pitää lukea Raamattua, käydä kirkossa, etsiä itsellesi rippi-isä, osallistua Ehtoolliseen. Toisin sanoen sinun pitää tulla hyväksi kristityksi. Silloin löydät sen ilon, jota etsit. Näetkö, kuinka minua tällä hetkellä koskee, mutta olen silti onnellinen. Niin käy sinullekin, kun lähestyt hiukan Kristusta. Silloin löydät ilon elämäsi.”

Valamon kansanopiston Etelä-Kreikan pyhiinvaellusmatka, syksy 2006